

субота 26 травня 2012 року

ВК

НАША ІСТОРІЯ

Олександр НАМОЗОВ. Костопіль. ✓ Місто над Замчиськом. Факти і документи

Продовження.

Початок у попередніх номерах.

У період з 1941-1942 р.р. у Костопільській гімназії рідну мову викладав український політичний діяч, публіцист, теоретик націоналістичного руху Іван-Тадей Мітринга. Випускник Львівського університету займав ряд провідних постів у Крайовому проводі ОУН на закордонних українських землях. Автор відомого гасла «Свободу народам! Свободу людям!». Засновник Української Революційної Партії робітників і селян, що, згодом об'єднавшись з іншими, створила Українську народно-демократичну партію. Редактор і видавець часопису «Земля і Воля». Влітку 1942 року очолив відділ пропаганди «Поліської Січі» Тараса Бульби-Боровця. Став найближчим соратником та сподвижником генерал-хорунжого. Загинув 6 вересня 1943 року в бою поблизу с.Вілія.

3 наказу районного коменданта народної міліції міста Костопіль про примусову здачу окупаційній владі радіоприймачів, велосипедів, друкарських машинок, а також заборону для населення залишати місце проживання та застосування окупантами смертної кари за невиконання їх розпоряджень. 22 липня 1941р.

1. Наказую всім особам, які мають радіоприймачі, ровери, машини до писання, здати їх до 25 липня 1941 р. волосній команді народної міліції м. Костополя.

2. Без дозволу волосної команди народної міліції не вільно нікому залишати місця свого замешкання.

За невиконання цього наказу по зазначених пунктах винні будуть покарані судом воєнного часу.

3. Наказую жидівському населенню від 14 років життя з 22 липня 1941 р. носити на правій руці білі пов'язки з синіми шестикутними зірками і від 8 години вечора до 7 години ранку за німецьким часом не виходити на вулицю. За невиконання винні будуть розстріляні

2. Всіх безробітних мужчин і жінок та всіх тих, що не є цілком працездатні, належить долучити через уряд до праці в такому порядку:

а) для будівлі доріг в районах та громадах;

б) для знесення розбитих і зруйнованих під час війни будинків, хлівів і парканів;

в) для встановлення порядку і чистоти в громадах, містах, а також для збирання залишеного після війни військового майна, так, щоб воно було здатне до транспорту;

г) для поліпшення загального вигляду сіл і міст. Роботи є в такій кількості, що ні один з мешканців не може сидіти склавши руки.

Виконання згаданих робіт є обов'язком кожного громадянина, і за них ніякої платні не буде належатись.

Вози, коні та все необхідне для будівлі доріг в районах і громадах слід брати в тих же районах і громадах без винагороди.

Розпорядження про будівлю доріг будуть видаватись окремо.

Німецька цивільна влада чекає від кожного мешканця пильної праці при будівлі округи.

Хто не погоджується робити і ухиляється від праці

пов'язки з синіми шестикутними зірками і від 8 години вечора до 7 години ранку за німецьким часом не виходити на вулицю. За невиконання винні будуть розстріляні.

4. Всі особи без різниці національності, які будуть допускати грабунки, напади чи саботаж іншого характеру, будуть на місці розстріляні.

5. Від імені німецької комендатури м.Костопись наказую всім особам, які переховують зброю холодною чи вогнепальною, здати

протягом 24 годин волосній команді, по селах - сільським станціям народної міліції.

За невиконання цього винні будуть розстріляні. Комендант народної міліції м.Костопись.

У районі села Трикопці було розташовано концентраційний табір для полонених червоноармійців, які масово здавались до полону. Він нараховував до десяти тисяч чоловік, табір на п'ять тисяч чоловік знаходився у Яновій Долині та на три тисячі осіб на місці сучасного центрального ринку у місті Костопись. Згодом всі в'язні таборів померли від голоду, тифу, непосильної праці або були розстріляні німцями. Отримали «німецьку подяку» пізніше і керівники місцевої української влади. У місті Костопись було арештовано і заслано до концентраційного табору міського голову Володимира Шпилькіна, арештовано голову Костописької окружної управи Володимира Стефановича, коменданта Відділу окремого призначення полковника Лиходька, коменданта поліційної сотні Олександра Даниленка, директора гімназії Бичківського та багатьох інших.

Розпорядження гебітскомісара Костополя про примусові роботи місцевого населення від 25 липня 1941 року.

1. Все мужеське населення від 14 до 60 літ повинно бути зареєстроване по працездатності.

тися окремо.

Німецька цивільна влада чекає від кожного мешканця пильної праці при будівлі округи.

Хто не погоджується робити і ухиляється від праці - мусить бути покараний суворими мірами.

Гебітскомісар Костописьської округи Ленерт.

З 14 по 16 серпня 1941 р. в місті розпочалась і була проведена так звана "Акція 470", під час якої було знищено понад дві тисячі жителів Костополя, євреїв, поляків, українців. І якщо євреїв знищували тому, що вони євреї, для кінцевого вирішення питання цієї нації, то українців і поляків вибірково: партактив та колишніх працівників радянських, державних та господарських органів.

За першим масовим розстрілом населення міста в урочищі Лісничівка почалися наступні: Дерманка, Корчів'я, центр міста, урочища в районі колишніх заготзерна та бойні...

Загалом в місті і його околицях було знищено понад 18 тисяч чоловік: місцевих жителів, привезених з Рівного та зігнаних з сіл району людей, полонених червоноармійців.

Панічний жах на мешканців містечка наводив заступник гебітскомісара Костописьської округи оберлейтенант Гінтер. Майже двометрового зросту, 29-річний фашист з однаковою ненавистю ставився до місцевих жителів, незалежно від їх національності.

Коли оберлейтенант рухався від свого будинку до приміщення гебітскомісаріату, вулиці миттєво порожніли. Він міг застрелити людину навіть за не так кинутий на нього погляд. Кожного дня для забави заступнику гебітскомісара місцеві поліцейські доставляли kota, якого він кидав у вольєр з трьома улюбленими вівчарками. Гінтер отримував шалене задоволення від вигляду замордованої собаками тварини.

У квітні 1942 року, у день свого тридцятиріччя, оберлейтенант зробив собі подарунок - власноруч розстріляв тридцять дїтлахів, доставлених з гетто. Саме за його наказом було знищено єврейське кладовище в центрі міста. На початку 1943 року Гінтера було переведено начальником сумнозвісної Луцької в'язниці, і костописьчани відчували деяке полегшення.

На фото: 1 - вчителі та учні Костописьської гімназії; 2 - головний ідеолог "Поліської Січі" Іван Мітринга (псевдоніми Полін, Орелюк, Бирон).

Продовження публікації уривків із книги читайте у наступних номерах газети.